

GAZETA POLSKA

Bukowiny

Видання Чернівецького обласного
Товариства польської культури
ім. Адама Міцкевича

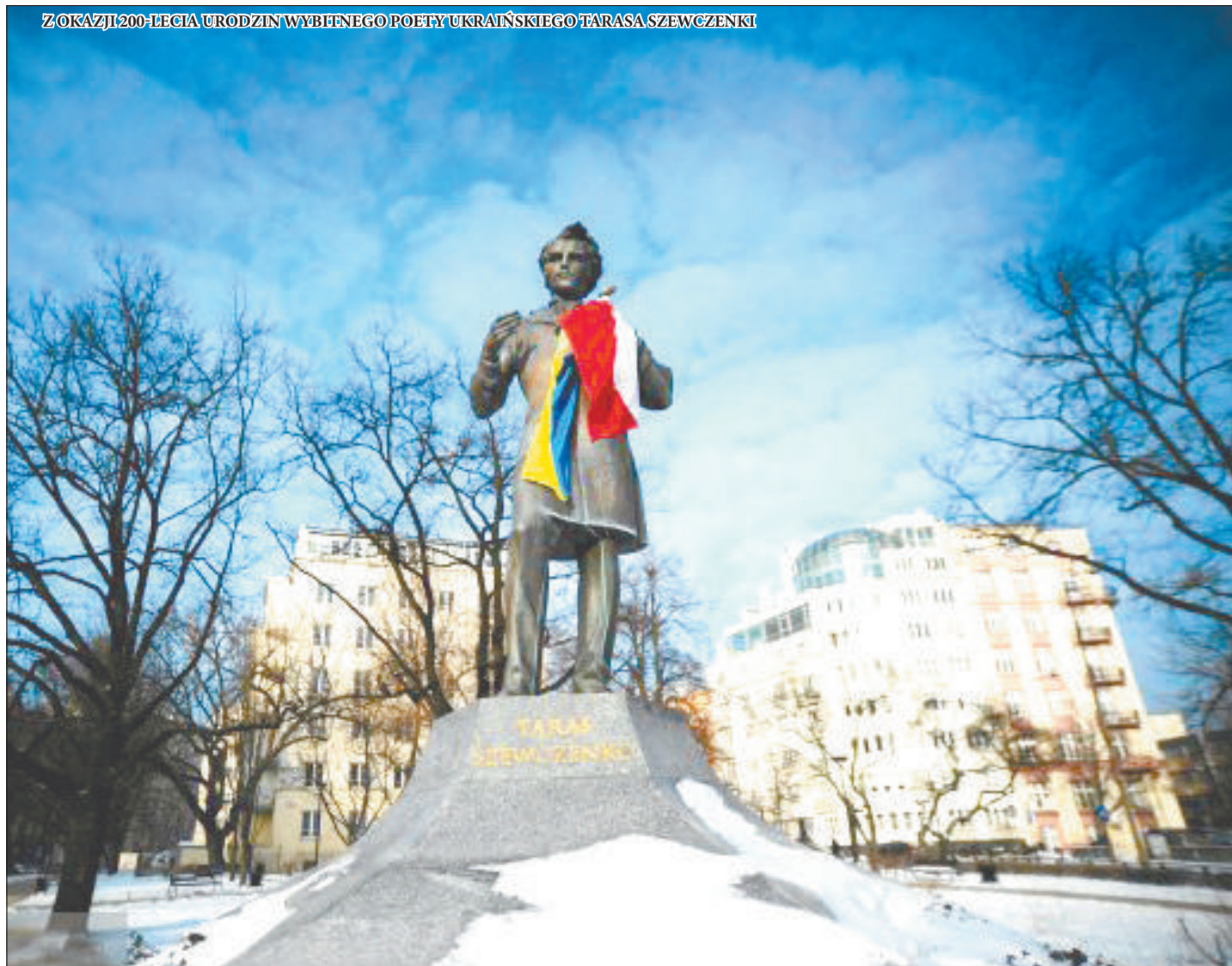

Nr 81-82 (664-665)

luty-marzec 2014 r.
Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

**Pismo społeczne, gospodarcze
i literacko-kulturalne**

ZOKAZJI 200-LECIA URODZIN WYBITNEGO POETY UKRAIŃSKIEGO TARASA SZEWCZENKI

Тарас ШЕВЧЕНКО

ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте
Мене на могили
Серед степу широкого
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я

І лани і гори —
Все покину, і полину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю Бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сем'ї великій,
В сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Taras SZEWCZENKO

TESTAMENT

Kiedy umrę to na wzgórzach
Wzniesicie mi mogiłę,
Pośród stepu szerokiego
Ukrainy miłej.
Aby łany rozłożył się
I brzeg Dniepru stromy
Można było widzieć, słyszeć
Jego grzmiące gromy.
Gdzie uniesie z Ukrainy
Do siniego morza
Wrazą krew... dopiero wtedy

І лан, і wzgórz —
Wszystko rzucę i ulecę
Do samego Boga,
Aby modlić się... aż dotąd
Ja nie znam Boga.
Pochowajcie mnie i wstańcie,
I kajdany rwijcie,
I posoką, wrazą juchą,
Wolność swą obmyjcie.
Mnie zaś w wielkiej już rodzinie,
W kraju wolnym, nowym,
Pamiętajcie wspomnieć czasem
Dobrym, cichym słowem.
Przełożył Borys Pasternak.

TEN POMNIK TARASA SZEWCZENKI odsłonięty 13 marca 2002 roku w skwerze, noszący imię tegoż, u zbiegu ulic Goworka i Spacerowej – na warszawskim Mokotowie.

Pomnik ukraińskiego poety ponownie świadczy o tym, że mieszkańcom Warszawy wydarzenia toczące się na Ukrainie nie są obojętne. Od niedawna monument zdobią flagi w kolorach biało-czerwonym i niebiesko-żółtym. Ich pojawienie się ma związek z wydarzeniami w Kijowie. To gest solidarności wobec Ukraińców walczących na ulicach Kijowa z siłami rządowymi.

Spізowy pomnik, który powstał z inicjatywy ambasadora Ukrainy w Polsce, wybitnego ukraińskiego poety, tłumacza, działacza społecznego Dmytra Pawlyczki przedstawia postać młodego poety z czasów, gdy przebywał w Warszawie. Jego autorami są Anatolij Kuszcz (rzeźba) i Baltazar Brukalski (cokół). Przed pomnikiem posadzone zostały krzewy kaliny, która zajmuje symboliczne miejsce w tradycjach i sztuce ukraińskiej.

Z OKAZJI 200-LECIA URODZIN WYBITNEGO POETY UKRAIŃSKIEGO TARASA SZEWCZENKI

Розмова крізь віки

Традиційні для українців Шевченківські дні цьогоріч по-особливому драматичні та просякнуті національним духом. Події останніх днів, які охопили нашу країну, доводять актуальність чи не кожного рядка Кобзаря, підтверджують пророцтво його застережень. Саме тому у березні по всій Україні і, звісно, у нас на Буковині лунає щире Шевченкове слово, так близьке й потрібне нам сьогодні. Здається, ніби воно щойно злетіло з уст поета, а не висловлене ним понад півтора століття тому.

З нагоди відзначення 200-річчя від дня народження великого українського поета Тараса Григоровича Шевченка в навчально-виховному комплексі у селі Панка на Сторожинеччині теж відбувалися ювілейні заходи. Святкуючи День народження Кобзаря, діти разом з учителями створили світлицю «Тобі, Пророче», оформили літературну виставку «Творчість Тараса Шевченка» та провели конкурс стінгазет.

Учні, які брали участь у літератур-

ному конкурсі, довели, що творчість Т.Г.Шевченка їм близька.

... і оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, надвечірній
Тихо засяє...
Обніміться ж, брати мої
Молю вас, благаю...

– натхненно читали вони Кобзаря різними мовами.

Активну участь в усіх заходах, присвячених ювілею Кобзаря, взяли учні з польських родин. У школі вони не лише вивчають польську мову, а й знайомляться з історією, культурою, сьогоденням Польщі. Зокрема п'ятикласники підготували виховну годину «Поговоримо крізь віки», під час якої розповідали про життя і творчість генія світової літератури, декламуючи його пророчі вірші українською та польською.

Ольга КРАСОВСЬКА-РУСНАК,
вчителька польської мови.

с.Панка.

У Чернівецькій гімназії №6 з румунською мовою навчання відбулися урочистості з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка. Учні гімназії шанобливо ставляться до Тараса Григоровича, з цікавістю вивчають його творчість та художню спадщину. Про це ще раз засвідчили урочистості з нагоди ювілею Великого Кобзаря.

«Тобі, Тарасе, між нами жити» – такою була тема позакласного заходу. Концерт почався з традиційного для українського народу обряду. Школярі разом із батьками показали міні-виставу, в якій йшлося про життєві труднощі, які випали на долю малого Тараса. Згодом звучали вірші, присвячені митцю, українською та румунською мовою. Ініціатором та організатором заходу стала вчителька 3-го класу М.Л.Істратій.

Особливо сподобалися присутнім пісні, які виконали третьокласники під керівництвом вчителя музики Я.О.Котельєвської.

Олександра ЖАКІНА,
учениця Чернівецької
гімназії №6.
Фото Михайла ГРОСУ.

Obchody jubileusza Tarasa Szewczenki u górali czadeckich

Starohucka szkoła przyłączyła się do uroczystych obchodów 200. rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki – ukraińskiego wieszczki narodowego, dramaturga, autora opowiadań, malarza i przedstawiciela romantyzmu. Z tej okazji biblioteka szkolna zorganizowała wystawę utworów Wielkiego Kobzarza, a dzieci klas początkowych wzięły udział w konkursie plastycznym – ilustracji do wierszy poety. Centralnym punktem uroczystości był konkurs recytatorski poezji Tarasa Szewczenki. Uczniowie klas II–IX, potomkowie górali czadeckich, pięknie zaprezentowali twórczość poety. Pierwszą nagrodę zdobył uczeń klasy ósmej Grzegorz Lechocki. Wspaniałą akademię rocznicową przedstawili uczniowie 9 klasy (nauczyciel Julia Pańczyszyna). Bardzo interesującym wydarzeniem była lekcja pokazowa „Szewczenko – artysta” przygotowana przez Katarzynę Drozdek. Uczniowie 5 klasy na zajęciach zintegrowanych (literatura ukraińska oraz plastyka) analizowali wiersze poety, a następnie wykonywali do nich ilustracje.

Arletta DROZDEK,
uczennica 9 klasy.

Stara Huta.

«Заповіт» декламували італійською...

Кафедра суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету організувала цікавий захід «Рідне Шевченкове слово», присвячений 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка. У ньому взяли участь студенти I і II курсів медичного факультету №3. Цього дня відомий вірш Кобзаря «Заповіт» декламували трьома мовами: українською, італійською та арабською.

Нині в Буковинському державному медичному університеті навчаються студенти з 46 країн світу. Вони вивчають українську мову та літературу, дуже люблять твори українських письменників.

– Ми просто приходили в групи й повідомляли, що плануємо провести такий захід. Приємно, що студенти охоче зголосилися взяти в ньому участь. Окрім наших, українських, також декламували вірші поетів різних країн світу, – розповіла викладачка кафедри суспільних наук українознавства, яка викладає українську мову, як іноземну Антоніна Аністратенко.

Зазвичай, у таких заходах беруть участь переважно старшокурсники, однак цьогоріч дуже активними виявилися й студенти перших курсів. Незважаючи на те, що приїхали сюди на навчання лише в грудні й мали два місяці на те, щоб вивчити українську, вони щиро захопилися творами не тільки відомих українських письменників, але й буковинських. До прикладу, студентка першого курсу Сільвія Марілу, яка приїхала в Чернівці з індійського міста Ернакулам, декламувала вірш Віталія Колодія «Щось упало між травами».

– Українська мова спочатку здалася мені важкою, але з часом стала зрозумілішою тому, що спілкуюся нею з людьми. Я розумію, що для проживання в Україні потрібно знати українську мову. А цей вірш сподобався тим, що у ньому розповідається про те хороше, що виникає у душі людини, коли вона споглядає природу. Навіть своїм батькам по скайпу продиктувала його. Вони дуже здивувалися, що я уже розумію українську й казали, що ця мова дуже мелодійна, – розповіла Сільвія Марілу.

Студенти із задоволенням декламували поезії Тараса Шевченка українською, арабською, французькою мовами і мовою хінді. А коли «Заповіт» прозвучав ще й італійською у виконанні другокурсника з Йорданії Аднан Лабара, який дуже емоційно й експресивно намагався передати усі емоції, про які йдеться у вірші, зал вибухнув шаленими оплесками.

Колорити додали студенти-ганійці, які заспівали пісню англійською мовою. Під завісу заходу всі присутні життєствердно вигукнули слова «Слава Україні! Хай живе Шевченкове слово! Хай живе українська мова!».

Тетяна НЕЛИПОВЕЦЬКА.

Заява Федерації польських організацій в Україні Oświadczenie Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie

24 лютого 2014 року Федерація польських організацій в Україні, яка об'єднує польські організації та товариства на території України, оприлюднила заяву стосовно поточних політичних та суспільних подій в Україні.

Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie wyraża głębokie współczucie wszystkim rodzinom zamordowanych w Kijowie i innych miastach Ukrainy podczas ostatnich tragicznych wydarzeń. Oddajemy hołd ofierze krwi Bohaterów Majdanu i pograżeni w ból modlimy się za wieczny spokój ich dusz. Pamięcią i modlitwą ogarniamy również wszystkich rannych a także tych, których los do dziś jeszcze pozostaje nieznany.

Jako obywatele Ukrainy narodowości polskiej wyrażamy nadzieję, że przemiany rozpoczęte pokojowym protestem Euromajdanu i okupione krwią jego heroicznych obrońców zaowocują budową państwa w pełni demokratycznego i szanującego godność oraz wolę swoich obywateli. My, Polacy z Ukrainy, podobnie jak nasi ukraińscy członkowie rodzin, sąsiedzi, przyjaciele i koledzy chcemy żyć w bezpiecznej, demokratycznej Ukrainie, która jest częścią europejskiej rodziny wolnych narodów. Deklarujemy pełne wsparcie dla demokratycznie wyłonionych władz oraz gotowość wzięcia odpowiedzialności za pomyślny rozwój Ukrainy w jej obecnych granicach.

Historia na zawsze złączyła nasze narody. Polacy i Ukraińcy od wieków mieszkali obok siebie, zakładali rodziny, pomagali w budowie swoich domów, rozwijali miasta i modlili się do tego samego Boga. W naszej wspólnej historii nie brakuje jednak momentów tragicznych, bolących wciąż ran i niezachwianych łez. Nie chcemy i nie możemy o nich zapominać, bo oznaczałoby to brak szacunku dla naszych ojców i dziadków. Najbardziej jednak bolesne karty naszych wspólnych dziejów nie mogą przysłonić nam odpowiedzialności za los naszych dzieci, wnuków oraz przyszłość Ukrainy i Polski. Nie ma wolnej Polski bez wolnej Ukrainy i nie ma wolnej Ukrainy bez wolnej Polski.

Dziś, w przełomowym momencie historii państwa ukraińskiego oraz jednym z kluczowych momentów w dziejach współczesnej Europy, Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie stanowczo oświadcza, że każde słowo i czyn, które będą zmierzać do skonfliktowania naszych narodów są sprzeczne z interesem oraz wolą Ukraińców i Polaków. Podsyćanie negatywnych emocji oraz budowanie politycznego kapitału na tragicznych momentach naszej historii nie służy dziś ani państwu ukraińskiemu, którego pełnoprawnymi obywatelami

są przedstawiciele polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie, ani państwu polskiemu, będącemu dla nas drugą ojczyzną.

Apelujemy do środowisk kresowych w Polsce i wszystkich naszych rodaków o wsparcie dla procesu budowy demokratycznego państwa ukraińskiego. Dziękujemy tym wszystkim Polakom - obywatelom Ukrainy, którzy byli obecni wśród obrońców Majdanu i tym naszym rodakom, którzy od wielu tygodni nieśli im pomoc. Dziękujemy polskim lekarzom, dziennikarzom i politykom oraz wszystkim ludziom dobrej woli za wspaniałe gesty solidarności ze społeczeństwem ukraińskim, którego częścią jesteśmy.

Niech żyje wolna Ukraina i niech żyje wolna Polska!

Z up. Zarządu FOPNU
Teresa DUTKIEWICZ,
wiceprezes.

Federacja polskich organizacji w Ukrainie wyraża głębokie współczucie wszystkim rodzinom zaginionym w Kijowie i innych miastach Ukrainy pod czas niecodziennych tragicznych wydarzeń. Oddajemy szanującemu pamięć ofiarom Majdanu i ocalałym z rąk skorbowo modlimy się za wieczny spokój ich dusz. Pamięć i modlitwa otoczą także wszystkich rannych i tych, których los do dziś pozostaje nieznany.

Jak obywateli Ukrainy narodowości polskiej wyrażamy nadzieję, że przemiany rozpoczęte pokojowym protestem Euromajdanu, za który zapłacono krwią jego heroicznych uczestników, doprowadzą do budowy na prawdę demokratycznej państwa, która szanować będzie godność i wolę swoich obywateli. My, Polacy z Ukrainy, podobnie jak nasi ukraińscy członkowie rodzin, sąsiedzi, przyjaciele i koledzy chcemy żyć w bezpiecznej, demokratycznej Ukrainie, która jest częścią europejskiej rodziny wolnych narodów. Deklarujemy pełne wsparcie dla demokratycznie wyłonionych władz oraz gotowość wzięcia odpowiedzialności za pomyślny rozwój Ukrainy w jej obecnych granicach.

Андрій ЛЮБКА

Цвітуть на Майдані смерті тюльпани...

Казав чоловік: мені не бачити сонця,
І дітей зустріну лиш біля могили.
У тілі моєму - свинець і стронцій,
Але смерть мене не зупинила.

Його питали: якого чорта?!
Чому тобі не сиділось вдома?
Ти ж ніби людина другого сорту,
Тебе ж роками боролась втомата?

А він на це: страх пече і душить,
І від безсилля мене все боліло.
Крім зброї, у нас є мрії і душі.
Людина складається не тільки з тіла.

Режим стріляє в потилиці й спину,
Убивають людей мисливські гвинтівки.
А все, що ми можемо - палити шини.
Україна бере початок з бруківки.

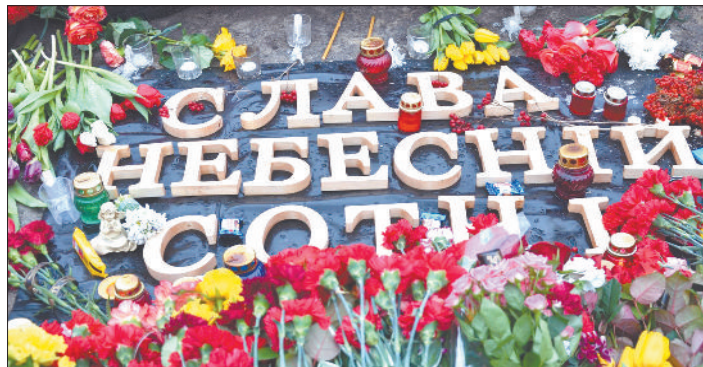
Цвітуть на Майдані смерті тюльпани,
Тріпочуть на вітрі криваві знамена,
Вогонь облизав трупи і рани.
Україна бере початок із мене.

І знов питали: як снайпер поцілив,
Як куля знайшла тебе в темі вечоровій?
Він відповідав: Я приїхав із Сміли.
В мене серце світитиметься від любові.

Я не був героєм і хотів лише жити,
Але пульс зупинився від пострілу ката.
Навіть мертвим я не покину битву,
Я й з неба вам буду допомагати.

Лиш не зупиняйтесь, вставайте, боріться,
Не може тривати вічно облога!
Нас не зупинить жодна міліція,
Єдиний наш вихід - це перемога!

20.02.2014.

Kwitną na Majdanie śmierci tulipany...

Powiedział człowiek: nie zobaczę słońca,
A dzieci zbiorą się tylko nad mogiłą.
W moim ciele - ołów i stront,
Lecz śmierć nie zatrzyma mnie siłą.

Pytali jego: po jakiego czorta?!
Czemu nie siedziałeś w domu?
Ty niby człowiek drugiego sortu,
Latami dławienia byłeś zmęczony?

On na to: strach pali i dusi,

Od bezsilności mnie bolało.
Prócz broni, w nas są marzenia i dusze.
Człowiek składa się nie tylko z ciała.

Reżim strzela w karki i plecy,
Mordują ludzi myśliwych karabiny.
A wszystko, co możemy to - opony palić.
Z bruku ulicy początek Ukrainy.

Kwitną na Majdanie śmierci tulipany
Trzepocą na wietrze sztandary we krwi,
Ogień obлизuje trupy i rany.
Ukraina rodzi się ze mnie.

I znowu pytali: jak snajper celował,
Że kula znalazła ciebie
W wieczornej ciemności?
On odpowiedział: Przybyłem ze Smiły.
Moje serce świeci się od miłości.

Nie byłem bohaterem, chciałem tylko żyć,
Lecz tętno zatrzymało się od strzału kata.
Nawet martwy nie opuścił bitwy,
Ja i z nieba będę wam pomagał.

Tylko nie przestawajcie, wstawajcie, walczycie,
Tętno nie może trwać wiecznie!
Nie zatrzymają nas żadni milicjanci,
Wzwyż! - to nasze jedyne wyjście.
Przełożyła na polski Jadwiga DEMCZUK.

Andrij LUBKA

«Буковинські зустрічі»: напередодні 25-річного ювілею

У січні в польському місті Піла підписано шестисторонню угоду про щорічний Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі»

«Bukowińskie spotkania»: w przeddzień jubileuszu 25-lecia

W styczniu w polskiej Pile podpisano umowę sześciostronną dotyczącą tegorocznego Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego „Bukowińskie Spotkania”.

egzaltacji duchowej, która panowała w dniach powijgijnych w polskich kościołach. Brzmiały tam koledy i pieśni w różnych językach, ale były one tak zrozumiałe dla wszystkich. A kiedy pod sklepieniem kościoła zabrzmiał ukraiński „Szczedryk”, przetłumaczony obecnie na różne języki i znany na całym świecie jako „Carol of the Bells”, wydawało się, że aniołowie również zesłali posłuchać tego śpiewu i wesprzeć Ukraińców...

Tegoroczna atrakcją „Bukowińskich spotkań” będzie ich premiera w Mołdowie. A rozpoczyna się już tradycyjnie w czerwcu w polskich miastach Piła i Jastrowie kontynuując swoją podróż w Czerniowcach, w których w dni Jarmarku Piotrowskiego odbędzie się festyn jubileuszowy, następnie uda się do rumuńskiego miasteczka Campulung Mołdowenesc i po raz pierwszy – do stolicy Mołdowy Kiszyniowa. W sierpniu „Bukowińskie spotkania” odwiedzą węgierskie miasteczko Bonyhad, w którym mieszka wspólnota seklerów bukowińskich oraz miasteczko słowackie Teplice Turczańskie.

Takiej żywej trasy kulturolologicznej, tworzącej co roku festiwal, pozazdrości każde biuro podróży: ponieważ Bukowina, jak również „Bukowińskie spotkania” jest to coś wyjątkowego, jedyne i unikalowe, kolorowe i polifoniczne. Składniki niekwestionowanego sukcesu festiwalu, który, niewątpliwie, będzie żył przez wiele lat – to przyjazna społeczność międzynarodowa, wielokulturowa i wielowyznaniowa Bukowiny oraz jej kreatywna, nieoptymalna dusza. Wszystko to, jak w kropki wody odzwierciedla aspiracje i nadzieje „Europy w miniaturze”, którą przewidywał dla naszej ziemi nasz słynny rodak, założyciel i organizator „Bukowińskich spotkań” profesor Kazimierz Feleszko.

Tatiana TATARCZUK,
dyrektor artystyczny teatru tradycji ludowych „Czerniwczanka”.

W TYM ROKU BĘDZIEMY obchodzić ćwierć wieku – 25 lat jaskrawego święta folkloru i tradycji wędrującego przez państwa europejskie, w których mieszkają wspólnoty bukowińskie różnych narodowości. „Bukowińskie spotkania” -2014 rozpoczęły się tradycyjnie od podpisania umowy na temat festiwalu z udziałem współorganizatorów z sześciu krajów. Podczas uroczystości podpisania umowy w Pile Domu Kultury miało miejsce otwarcie wystawy Instytutu Bukowinoznawstwa z niemieckiego miasta Augsburg. Wystawa została poświęcona historii osadników z Bukowiny, ich życiu w różnych zakątkach Europy.

Na uroczystości podpisania Umowy uczestniczyli przedstawiciele współorganizatorów festiwalu ze wszystkich krajów uczestniczących. Chodziło o wyłączenie robocze i kwestie techniczne organizacji tego, niewątpliwie o wymiarze europejskim, festiwalu. Przedstawiciele towarzystw kulturolologicznych uzgadniali kwestie rozszerzenia współpracy w dziedzinach twórczych, naukowych i innych. Ponieważ dzięki festiwalowi wiele miast mają stosunki partnerskie: na przykład węgierski Bonyhad i polskie Jastrowie, ukraińskie Czerniowce i rumuński Campulung Mołdowenesc. Ważną częścią kulturowej integracji stały się również koncerty zespołów zaproszonych na uroczystości. Ukrainę reprezentował teatr tradycji ludowych „Czerniwczanka” z Czerniowca, Rumunię – zespół męski „Piatra Szojł” z Campulung Mołdowenesc, a tradycję węgierską przedstawił zespół wsi Palotabozok.

Prawdziwą atrakcją tak dla sygnatariuszy oraz mieszkańców Piły i Jastrowia, jak również zaproszonych wykonawców ludowych, stał się udział w ekumenicznych koncertach w kościołach. Trudno przekazać słowami tę atmosferę wzajemnego szacunku, spokoju i

ЦЬОГОРІЧ ЙОМУ виповниться чверть століття – 25 літ яскравому святу фольклору і традицій, яке мандрує країнами Європи, де проживають буковинські спільноти різних національностей. «Буковинські зустрічі» 2014-го розпочалися традиційним підписанням угоди про фестиваль за участю співorganizatorів з шести країн. Під час підписання угоди в Пільському Будинку культури відбулось відкриття виставки Інституту буковинознавства з німецького міста Аугсбург. Експозиція присвячена історії переселенців з Буковини, їх життя в різних кутках Європи.

У церемонії підписання Угоди взяли участь представники співorganizatorів фестивалю з усіх країн-учасниць. Йшлося про чисто робочі і технічні питання проведення цього, без перебільшення, європейського масштабу фестивалю. Представники культурологічних товариств домовлялись про розширення співпраці в творчій, науковій та інших сферах. Адже завдяки фестивалю чимало міст мають партнерські стосунки: наприклад, угорський Боньгад та польське Ястров'є, українські Чернівці та румунський Кимпунг Молдовенеск. Важливою складо-

вою культурної інтеграції стали і концерти колективів, запрошених на церемонію. Від України виступав театр народних традицій «Чернівчанка» з Чернівців, Румунію представляв чоловічий гурт «П'ятра Шо-йулуй» з міста Кимпунг Молдовенеск, а угорські традиції демонстрував колектив села Палотабозок.

Справжньою подією як для підписантів та жителів Піли і Ястров'я, так і для запрошених фольклорних виконавців стала участь в екumenічних концертах у костюлах. Важко передати словами ту атмосферу благоговіння, душевного спокою й духовного піднесення, яка панувала в післязідняні дні у польських храмах. Там звучали колядки та щедрівки різними мовами, але вони були такими зрозумілими. А коли під sklepінням костюлу зазвучав український «Щедрик», нині перекладений різними мовами та відомий усьому світу як «Carol of the Bells», здавалось, і янголи спустилися послухати цей спів та підтримати українців...

Цьогорічною родзинкою «Буковинських зустрічей» буде його прем'єрне проведення в Республіці Молдова. А стартує він вже традиційно у червні в польських містах Піла та Ястров'є, продовжить свій шлях у Чернівцях, де в дні Петрівського ярмарку відбудуться ювілейні фестини, далі помандрує до румунського містечка Кимпунг Молдовенеск та вперше – до столиці Молдови Кишинєва. У серпні «Буковинські зустрічі» завітають до угорського міста Боньгад, де живе спільнота буковинських секлерів, та до словацького містечка Турчаńське Теплице.

Такому яскравому культурологічному маршруту, який творить фестиваль щороку, позаздрить будь-яка туристична агенція: адже Буковина, як і «Буковинські зустрічі» – явище неповторне, єдине і своєрідне, колоритне і багатоголосе. Складові безперечного успіху фестивалю, який, без сумніву, житиме ще багато років, – це дружна міжнародна, багатонаціональна і мультиконфесійна громада Буковини і її творча, небайдужа душа. Все це, як у краплині води відзеркалює прагнення і сподівання тієї «Європи у мініатюрі», яку пророкував нашому краю наш славнозвісний земляк, засновник і організатор «Буковинських зустрічей» професор Казімеж Фелешко.

Тетяна ТАТАРЧУК,
художній керівник театру народних традицій «Чернівчанка».

У БЕРЕЗНІ УПРОДОВЖ тижня у Чернівцях гостюють студенти з Харкова. Слідом за своїми луганськими колегами вони вирішили на власні очі переконатися, що Україна таки єдина.

Із колишньої української столиці на запрошення Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича прибули дев'ятеро студентів та двоє викладачів. Як і попередня група, вони мешкали у гуртожитках університету і мали насичену програму.

– Нам дуже подобаються Чернівці, і страшних западєнців зустріти не довелося. Побували в багатьох цікавих місцях, відвідували музеї, виставки, гуляли центром... Іздили також на екскурсію у Хотин та Кам'янець-Подільський. Ще відвідували лекції в університеті, – розповів один із гостей, студент Інституту сходознавства і міжнародних відносин «Харківський колегіум» Сергій Панарін.

Щоправда, знайшлися і речі, які не дуже порадували гостей, та і кожному з нас навряд чи приємні.

– Я не вперше у Чернівцях, однак тільки зараз помітила, що люди в громадському транспорті дуже злі, агресивно налаштовані. У рідному Харкові ситуація така ж, і це дуже прикро. Та попри все, мені приємно, що наші студенти на власні очі побачили Західну Україну. Нас вразило шанобливе ставлення до своєї історії. На кожній лекції, у кожному музеї, в громадських закладах нам розповідають про історію Буковини. Тут краєзнавство дуже шанується. Напевно, ми історію Буковини знатимемо тепер краще, ніж свого власного краю. І це чудово, – поділилась враженнями викладач навчального закладу, кандидат історичних наук Вікторія Науменко.

Харків'яни завітали і до Товариства

Чернівці – толерантне місто

У цьому переконалися харківські студенти

польської культури ім.Адама Міцкевича. Його голова, доцент кафедри міжнародних відносин ЧНУ Владислав Струтинський розповів їм про історію польської громади краю та про те, як етнічні поляки плекають свою мову і культуру на Буковині.

Прикметно, що політичні переконання у студентів, які приїхали до Чернівців, дуже різняться. Група розкололася на три табори: одні вважають себе взагалі аполітичними, дехто висловлюється за приєднання до Росії, але є серед них і щирі патріоти. Про те, чи змінив хтось свої погляди після відвідин Буковини, поки що судити важко.

– Вони повинні все зважити та обдумати, перш ніж робити свої висновки. Однак точно можемо сказати, що про Чернівці думку студенти вже змінили. Коли ми планували поїздку, багато хто з них казав, що у такому маленькому місті робити буде нічого, однак з перших хвилин свого перебування тут зрозуміли, що помилялись, – зауважує Вікторія Науменко.

Гості відвідали також Вижниччину, де знайомились із народними ремеслами та побутом. Передбачають, що додому повертатимуться з гарними враженнями. І, можливо, зможуть заспокоїти близьких та родичів, які дуже боялися відпускати своїх дітей у «бандерівський край»...

Оксана ТАНАЩИК.
Фото автора.

Харківські студенти зробили запис у книзі гостей Польського Дому про враження від Буковини та Чернівців.

Dialogi polsko-ukraińskie

Koncert o takiej nazwie odbył się w ubiegłym tygodniu w Filharmonii obwodowej. Program ten stał się niewątpliwie wydarzeniem w życiu kulturalnym miasta i wyrafinowana publiczność Czerniowiec stała się świadkiem prawdziwego dialogu muzyki współczesnej Ukrainy i Polski. Orkiestra kameralna Chmielnickiej Filharmonii Obwodowej wykonała utwory Grażyny Bacewicz, Walentego Sylwestrowa, Henryka Mikołaja Góreckiego, Igora Szczerbakowa, Mirosława Skoryka, Wojciecha Kilara.

Dyrygował Roman Rewakowicz (Warszawa) – słynny polski muzyk i kompozytor. Był jednym z założycieli i mistrzów festiwalu muzyki współczesnej. Pan Roman zakochany w muzykę współczesną nie tylko kompozytorów polskich, lecz również ukraińskich, swoim autorytetem szczególnie wspiera młodych muzyków. Dzięki temu emocjonalnemu i energicznemu człowiekowi Polska usłyszała muzykę ukraińską, ponieważ właśnie Roman Rewakowicz jest założycielem i dyrektorem artystycznym festiwalu „Dni muzyki ukraińskiej w Warszawie”.

Widzowie bukowski dobrze go pamiętają, bo w ubiegłym roku dyrygował Czerniowiecką Orkiestrą Symfoniczną na imprezie z okazji 100-lecia słynnego kompozytora polskiego Witolda Lutosławskiego

i oczarował publiczność swoim niekonwencjonalnym sposobem komunikowania się z muzykami.

W koncercie ponownie uczestniczył artysta zasłużony Ukrainy Jozsef Yermin. Ten

pianista ze Lwowa cieszył również mieszkańców Czerniowiec swoim mistrzowskim wykonaniem utworów. Został on również uhonorowany dyplomem w konkursie republikańskim pianistów imienia M. Łysenki, otrzymał Nagrodę Państwową imienia L. Rewuckiego oraz Premię imienia S. Ludkiewicza. Repertuar Jozsefa Yermina to muzyka od baroku do współczesności. Ostatnio coraz bardziej koncentruje się na interpretacji muzyki XX wieku, a jego ulubionym autorem jest polski skrzypek i kompozytor Grażyna Bacewicz (lata życia 1909-1969). Wariacjami na temat jej wyjątkowego „Koncertu na orkiestrę smyczkową” Jozsef Yermin dosłownie oczarował publiczność hali i widzowie długo oklaskiwali go wykrzykując: „Brawo!”.

Na ogół i polska, i ukraińska muzyka, która brzmiała tego wieczoru, odtworzyła nastrój i rytm życia w XX. wieku. Łącząc koloryt narodowy oraz współczesną technikę muzyczną, wplatając awangardę w ramy klasyczne, ona była trochę niespokojna i marzycielska, agresywna i tajemnicza, brawurowa i ledwo słyszalna, lecz zawsze przepiękna.

Janina BILIŃSKA.

Пам'ятаймо, що ми є буковинцями Pamiętajmy że jesteśmy Bukowińczykami

Буковина – досить специфічний регіон Центральної Європи. Історія цього невеликого краю над Прутом, Серетом, неподалік Сучави та Молдови, розташованого поміж Східними Карпатами та Дністром, що з'явився саме як суб'єкт міжнародних відносин в останній чверті XVIII століття, була досить складною. Вона відзначалась численними змінами приналежності краю до різних державних утворень. Слов'янську назву «Буковина» офіційно почали вживати в період австро-угорського панування, яке тривало з 1775 по 1918 рр.

Коли вимовляємо слово «Буковина», то в уяві кожного, хто хоч раз побував у цьому регіоні української землі, виринають образи мальовничої прикарпатської і власне карпатської природи, швидкоплинних Пруту, Черемошу, місто Чернівців – одна з європейських перлин, свого часу столиця автономного Буковинського князівства у складі Австрійської монархії.

В освоєні цього регіону Центральної Європи, який на початку австрійського панування був переважно вкритий лісами, брали участь представники різних національностей. Вони закладали свої поселення на ще необжитих землях. За переписом населення в австрійський період (1910 р.) на Буковині проживало 38,4 % українців, 34,4 % румунів, 12 % євреїв, 9,2 % німців і 4,5% поляків. На решта 1,5% припадало декілька дрібніших етнічних груп. До українців та румунів, корінних мешканців Буковини, приєднувалися їх побратими з Галичини і Трансильванії – євреї, німці, поляки, угорці, росіяни, чехи, словаки, цигани. Населення Буковини, різноетнічне й поліконфесійне, вчилася мирно співіснувати та співпрацювати, утворюючи взаємовигідний симбіоз у стосунках між усіма мешканцями нашого мальовничого краю. Нові навики мирного і корисного співжиття накладалися на вже існуючі у буковинців традиції взаємної поваги та співпраці між представниками провідних етносів краю. Всі ці процеси Відень стимулював досить прогресивною національною і економічною політикою. Вона формувала сприятливі умови для створення поселень, де компактно мешкали русини (українці), румуни, німці, поляки, євреї, словаки, сприяла економічному розвитку регіону. Це, в свою чергу, створювало такий етнополітичний клімат, який не міг становити загрози загальнодержавній безпеці Австро-Угорської імперії.

Буковина перетворювалася на край, в якому більшість переселенців, що прибували сюди у XVIII і XIX ст. з різних регіонів Центральної Європи, творили свою специфічну національну свідомість. Тут народжувалася спільна Батьківщина багатьох народів, що мирно вживалися на стику різних «світів», так званого «західного» і «східного», слов'янського, романського і германського. Багатокультурний простір характеризувався все більш поглибленим взаємопроникненням елементів, властивих окремим націям, які називали своєю батьківщиною Буковину. Маємо всі підстави говорити про те, що народжувалася специфічна спільність буковинців. Вона і зараз, незважаючи на численні зміни та зовнішні впливи, залишається дійсною живою цінністю не лише для себе але й для України та Європи в цілому. Такою самою цінністю залишається для людей цього краю толерантність, яка базується на повазі до «інших» людей та вмінні жити разом з ними. Як вважав професор Варшавського університету, один із засновників знаного в Європі Міжнародного фольклорного фестивалю «Буковинські зустрічі», наш земляк, світлої пам'яті і, Казимеж Фелешко, саме це дозволило «зникаючій вже, здавалось би, людині Буковини зберігати свою самобутність будь-коли та у будь-якій місці, протистояти зовнішнім впливам, які випали на її долю у неспокійному повоєнному світі, та дійсно відчувати радість від контактів з колишніми співвітчизниками з Буковини – незважаючи на мовну відмінність, різницю віку і віросповідання та незалежно від тематики зустрічей, які їх збирають знову і знову разом, нехай навіть на нетривалий час...».

Ця теза є фактичною відповіддю деяким політологам, історикам, які намагаються

довести, що говорити про повсякденну, дійсну полікультурність у цьому регіоні Європи вже не доводиться. Свою позицію вони аргументують тим, що переважна більшість представників єврейської, німецької, польської національних груп покинули Буковину. Тому намагання відродити колишні традиції за відсутності масової національної бази носить штучний, показовий характер. Чи можна погодитися з цим? Де в чому, можливо, й так. За механічної оцінки сучасного стану розвитку буковинської багатокультурності, толерантності ми повинні пам'ятати реалії сьогодення і не міфологізувати життєдіяльність наявних національних спільнот цього регіону Центрально-Східної Європи. Але з іншого боку, міжнаціональна взаємоповага стала характерною рисою ментальності буковинців як громади. Це вже не сума націй, а стиль життя специфічної регіональної спільноти, яка увібрала в себе традиції, культуру багатьох народів і тепер вважає це своїм, буковинським надбанням, а не виключно тільки українським чи румунським, польським чи єврейським або німецьким. Культурі окремих національних груп інтенсивно взаємозбагачувалися, доповнюючи одна одну. І напевне маємо всі підстави говорити про те, що наприклад, польські, німецькі чи єврейські традиції вже стали невід'ємними складовими загальнобуковинських звичаїв. Якщо би було це в минулому, то чи могло би ось вже 25 років бути в Європі свято під назвою Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі». Започаткований 1989-го професором Казимежем Фелешко та етнографом Будинку культури у польському місті Пільна Збигневом Ковальським. Це є в певній мірі проект романтиків, але романтиків, які зрозуміли потребу сьогодення і запропонували його Європі, яка тільки намагається сформувати суспільство подібне до буковинського.

Власне цей фестиваль, розпочинаючи свого ходу у Польщі, подорожує протягом року до столиці Буковини Чернівців, дарує свою частку духовності Румунії, Угорщині, Словаччині, а з нинішнього року – і Молдові. Через об'єднання буковинців різних національностей з усіх куточків нашого континенту він демонструє прагматично-чопорним політикам Європи як треба на практиці, а не в бюрократичних кабінетах Брюсселя чи Страсбурга, єднатися.

У цьому контексті ми повинні наголосити й на такому факті, як проведення раз на три роки наукових конференцій в рамках цього фестивалю. Ідеологом та науковим керівником таких зібрань вчесь був професор Казимеж Фелешко. Фактично він разом з Ковальським запропонували європейцям науково-культурологічний проект, який на практиці демонструє всім нам, чого можливо досягти за наявності толерантної спільноти з багатим культурним надбанням. Це не кон'юктурне шоу, а прояв духовності, життєвих переконань

авторів, які формувалися буковинською дійсністю. Тут доречно зауважити, що Казимеж Фелешко за суттю своєю належить, на наше глибоке переконання, до людей винятково гармонійних, до того рідкісного типу науковців, які предметом свого наукового зацікавлення мають те, що є їхнім глибинним єством. Він – продукт, а радше вдалий та досконалий витвір унікального феномену буковинської полікультурності. Значну частину свого життя він присвятив усвідомленню та науковому осмисленню цього явища, його поглибленню, розширенню та практичному впровадженню у життя. Про це свідчать навіть назви конференцій, які він організовував під час «Буковинських зустрічей». Перша відбулася у Підгайцях 1991-го року – «Буковина – спільнота культур та мов». На ній фактично, «...вперше після війни і драматичного розпаду „буковинської спільноти народів“, яка колись могла бути для світу прикладом гармонійного співжиття різноманітних етнічних груп, їх представники зібралися офіційно для реалізації спільного заходу...».

У 1994 році в Ястров'ю відбулася друга конференція. Вона проходила під гаслом «Буковина – Європа в мініатюрі». На ній було прийнято Звернення до громадян багатонаціональних регіонів Центрально-Східної Європи.

Чергова зустріч збила науковців у Сейнах (Польща), 1996-го її результатом стало видання збірника статей «Буковина по стороні діалогу».

Остання конференція, яку організовував це Казимеж Фелешко, відбулася 1999-го теж в Ястров'ю під символічним гаслом «Буковина. Разом чи окремо». Естафету паличку підхопили однодумці Фелешка і Ковальського науковці з Чернівців, Сучави, Вроцлава, Варшави, Угорщини. У 2006 році завдяки підтримці керівництва Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, правління обласного Товариства польської культури імені Адама Міцкевича та Союзу поляків Румунії, оргкомітет «Буковинських зустрічей», чергова наукова конференція відбулася у Чернівцях, за результатами якої видали збірку статей під загальною назвою «Буковина. Традиції та сучасність».

Нинішнього, ювілейного для фестивалю року, у Ястров'ю знову зберуться науковці з багатьох країн Європи, щоби підискутувати з приводу актуальної проблеми феномену Буковини.

У цьому контексті цікавою є думка професора ЧНУ Анатолія Круглашова, який в одній зі своїх наукових розвідок так охарактеризував цей феномен: «Мешканці краю були носіями не лише етнічної, а пізніше національної ідентичності, але й усвідомлювали себе власне буковинцями й були горді підкреслювати ця свою регіональну ідентичність». Сформувався суспільно-культурний устрій, в якому повага до своєрідності регіону не запе-

речувала толерантних стосунків поміж представниками різноманітних етнічних груп. Поетеса Анна Данілевич, яка походить з Банилова над Черемошем, а останні роки мешкала у Польщі, характеризуючи буковинців, зауважила, що для них «було цілком нормальним явищем, якщо сусід розмовляв іншою мовою або визнавав іншу віру. Відповідно до їхнього розуміння, так повинно бути. Ніхто не намагався возвести себе над іншим, бо вище був лише Бог. Якщо він створив таку різноманітність, то толерантність у стосунках є природною, Богом даним явищем. Її не треба вчити».

Непоодинокими були випадки коли прості буковинці могли спілкуватись з оточуючими п'ятьма мовами – німецькою, українською, румунською, польською, єврейською. І це без примусу, а перш за все з поваги до свого сусіда і, безумовно, у зв'язку з продуманою етноекономічною політикою австрійської адміністрації. Все це дало право називати Буковину «Європою в мініатюрі» або «Швейцарією Сходу». Журналісти лірично називають цей регіон Європи «Буковина – диво країна».

Безумовно, не ідеалізуючи стосунки у буковинському середовищі, ми вважаємо за потрібне наголосити на тому, що є помилковою оцінка Буковини окремими представниками більш цивілізованих, на їхню думку, регіонів сучасної України, буковинської спільноти як індеферентної, аполітичної і т.п. Ні! Буковина була, є і повинна залишитись перш за все толерантною, реальним прикладом активного співжиття представників багатьох національностей. Такий мультинаціональний, поліконфесійний клімат об'єктивно стимулює процес формування високої громадянської, політичної відповідальності мешканців краю за долю своєї країни. Вони не допускають широкомасштабних міжетнічних зіткнень з трагічними наслідками, які мали місце в Югославії чи у сусідній Галичині, а вже у пострадянський час у недалекому Придністров'ї. Ця проблема набуває особливої актуальності в наш складний, вибухонебезпечний час.

Подальший розвиток нашого толерантного куточка Європи, збереження набутих століттями традицій надають сучасній буковинській еліті та громаді унікальний шанс – ефективніший, без необхідності долати минулі історичні протиріччя (такі, як наприклад, між поляками та українцями в Галичині), входить в загальноєвропейський простір і, таким чином, торувати дорогу до Європи іншим регіонам України.

То ж, дорогі буковинці, не розпорешуємо доробку наших попередників, а навпаки збагачуємо його та розвиваємо. Це нині так потрібно Україні!

Сергій ПОЛОНСЬКИЙ.

Арт-майдан у костьолі Найсвятішого Серця Ісуса

На напівзруйнованих стінах будівлі, яку зараз поволи реставрують, – світлин з революційного Києва та обличчя героїв Небесної Сотні. Під портретами полеглих патріотів горіли десятки свічок.

Таке місце проведення мистецького заходу обрали не випадково, адже саме церква потрібна сьогодні, як ніколи, кожному з нас.

– Саме церква нині гуртує людей, як і в усі найстрашніші часи. Костел Найсвятішого Серця Ісуса – це символ України, яка сьогодні розтерзана і зруйнована. Цей храм потроху відбудовують люди різних національностей та конфесій, так само, як і Україну, – відзначив сьондз Станіслав.

Організатори вирішили принагідно зібрати кошти, які так потрібні людям, які постраждали на Майдані в Києві та родинам загиблих. У якості лотів на благодійному аукціоні були революційні артефакти, привезені зі столиці, та мистецькі твори.

– Ідея належить Павлу Колядинському і виникла вона вже давно, ще до того, як на Майдані пролилася кров. Ця акція – наш маленький внесок у новітню історію України, данина сучасним героям. На аукціоні продавали серветку

з Межигір'я, каску, рупор, «беркутівський» щит, а також кілька тематичних картин наших художників. Запросили до участі меценатів та спонсорів. Частину виручених коштів передали родині героя Василя Аксєніна, – розповів співорганізатор заходу, учасник революційних подій у Києві Максим Кирик.

На арт-майдані вдалося зібрати понад одинадцять тисяч гривень. Після тривалих торгів акварель іконописця Павла Півеня продали за тисячу двісті гривень, а за три картини Олега Любківського психолог Наталія віддала п'ятисять гривень.

Благодійні торги чергувалися з виступами митців. До чернівчан із поетичним словом Павла Тичини звернулася письменниця Христя Венгринюк, яка від початку революційних подій була активною учасницею Майдану. Знаний літератор Олександр Бойченко зачитав прозовий твір про «путінських холуїв», який він написав, як відповідь на лист, який підписали провідні російські артисти на підтримку політики Путіна.

Оксана ТАНАШИК.
Фото Ольги ЗВОЗДЕЦЬКОЇ,
«PAZL».

Franciszek Mraczek

**Zmarł – jeden z
najwybitniejszych
polskich lekarzy
pochodzących z
Czerniowiec...**

«Umarłych wieczność
dotąd trwa, dokąd pamięć
się im płaci»
Wisława Szymborska.

W zeszłym roku zmarł Franciszek Mraczek jeden z ostatnich członków Korporacji Akademików Polskich „Lechia” założonej w 1910 r. w Czerniowcach.

Pan Franciszek urodził się 15 września 1915 roku w Czerniowcach na Bukowinie, wówczas przynależnej ku Austrii jako kraj koronny. Oczywiście w rodzinie polskiej, a Polacy w Czerniowcach stanowili znaczną kolonię.

Szkołę podstawową i gimnazjum pan Franciszek ukończył w Czerniowcach w 1933 roku. Następnie studiował nauki medyczne w Jassach. Był stypendystą funduszu króla rumuńskiego Karola II. Pracę doktorską ze specjalnością chirurg-polożnik obronił 16 grudnia 1939 roku. Od stycznia 1940 roku był lekarzem gminnym w miejscowości Uśc-Pułyła, w tym samym roku na Huculszczyźnie ożenił się z Polką, Jadwigą, z domu Nitecką. Później został przeniesiony do miasta powiatowego Radowce, a w 1945 roku do miejscowości Midiasz w Siedmiogrodzie. Miał tam gabinet prywatny i praktykę lekarską w szpitalu.

W maju 1947 roku udało mu się wraz z bratem drugim transportem wywożącym Polaków do ojczyzny dotrzeć aż do Aleksandrowa Łódzkiego. Z Urzędu Repatriacyjnego w Łodzi otrzymał skierowanie do pracy na Ziemiach Odzyskanych. W maju 1947 roku otrzymał obywatelstwo polskie. Przez Warszawę, Wrocław, Legnicę, Kłodzko trafił do Wałbrzycha, gdzie lekarz powiatowy skierował go do pracy w Głuszycy.

W latach 40. ubiegłego wieku w Polsce zorganizował też prewenterium dla dzieci żydowskich. Był wśród nich Janusz Weiss, późniejszy ambasador Izraela w Polsce. Od

1963 roku i prawie do ostatnich dni żywotu swojego pracował i konsultował w szpitalu w Nowej Rudzie. Warto też wspomnieć, że w tej małej dolnośląskiej miejscowości mieszka sporo potomków Polaków z Bukowiny (m. in. z Bojan – rodziny Jankowskich i Buchmanów).

W swoim pracowitym życiu Franciszek Mraczek dosłużył się odznaczenia lekarskiego prof. Mikulicza Radeckiego i listu gratulacyjnego starosty kłodzkiego. Rada miasteczka Głuszycy, w którym dość długo mieszkał, nadała mu zaszczytny tytuł „Honorowego Obywatela Miasta”. Franciszek Mraczek został pochowany 16.08.2013 r. na Cmentarzu Parafialnym im. św. Rodziny we Wrocławiu na osiedlu Sępólno.

Źródła: 1. Bartłomiej P. Wróblewski, Korporacja Akademików Polskich „Lechia” (Czerniowce), (na:) www.archiwumkorporacyjne.pl, stan 25 XI 2013 r. 2. <http://tujeszmojdom.blogspot.com/2013/04/zywa-historia-miasta.html> 3. <http://www.spispodrozny.pl/osoby/1-a/89-amirowicz-kajetan>

Oleg SLUSAR.

Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu.

Co warto wiedzieć o Uczelni

Przemyska uczelnia - jak wskazuje już sama jej nazwa - ukierunkowana jest na bliską współpracę z krajami graniczącymi od wschodu z Unią Europejską. Od lat przyciąga ona studentów z Ukrainy, Mołdawii i Rumunii, nie tylko za sprawą swojego dogodnego przygranicznego usytuowania. Na tę popularność wpływają także różne wprowadzone na tej uczelni rozwiązania.

1. Studia są bezpłatne dla wszystkich obcokrajowców, którzy posiadają Kartę Polaka. Pozostali studenci z wschodniej granicy mogą liczyć na preferencyjne stawki opłat.

2. Uczelnia posiada nowoczesny, usytuowany na terenie kampusu akademik, zapewniający miejsce każdemu zagranicznemu studentowi.

3. Do dyspozycji studentów przeznaczona jest także położona blisko Uczelni biblioteka posiadająca księgozbiór związany z profilem kształcenia oraz archiwum cyfrowe.

4. Dla każdego studiującego obcokrajowca uczelnia organizuje bezpłatny kurs języka

polskiego. Zajęcia prowadzone przez cały pierwszy rok studiów przez doświadczonych wykładowców filologii polskiej sprawiają, że bariera językowa nie jest już przeszkodą w studiowaniu na kolejnych latach.

5. Jeszcze przed rozpoczęciem studiów można przyjechać na organizowaną przez PWSW Szkołę Letnią Języka Polskiego. Odbyna się ona w miesiącach wakacyjnych (lipiec- sierpień).

6. Do studiowania w Przemyślu zachęca niezwykle atrakcyjne położenie uczelni na terenie zespołu pałacowo parkowego należącego przed laty do arystokratycznego rodu książąt Lubomirskich. Studenci pobierają nauki zarówno w pięknym zabytkowym pałacu jak i nowoczesnych laboratoriach świeżo oddanego do użytku budynku Kolegium Technicznego.

7. Za dobre wyniki w nauce studenci PWSW otrzymują wysokie stypendia (nawet dwa razy większe niż w innych polskich uczelniach). Pochodzący z uboższych rodzin mogą także liczyć na

stypendium socjalne. Z obu form finansowego wsparcia mogą korzystać także posiadacze Karty Polaka.

8. Dużym ułatwieniem dla kandydatów spoza Polski jest elektroniczna rekrutacja. Już od czerwca można, za pośrednictwem internetu, zarejestrować się i składać

wymagane dokumenty jako kandydat na studenta PWSW. Rozpoczęcie roku akademickiego odbywa się zawsze w październiku. Wtedy trzeba się już stawić osobiście.

Wszystko to sprawia, że Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska

jest miejscem szczególnie przyjaznym dla studentów ze wschodniej części Europy. Pełna informacja o prowadzonych kierunkach studiów, terminach naboru i potrzebnych dokumentach znajduje się na stronie:

www.pwsw.pl

OPOWIADANIA O PRZYJAŹNI

Święte jest to miejsce

Niegdyś na górze Moria mieszkało dwóch braci: młodszy miał żonę i dzieci, starszy był kawalerem. Bracia prowadzili wspólnie całą gospodarkę, więc żywno dzielili na dwie równe części.

Kiedy przyszła noc, bracia poszli spać, każdy do swoich sypoków. Starszy nie mógł jednak zasnąć, mówił sobie w sercu: "Mój brat ma rodzinę, ja jestem sam, a mimo to wziąłem taką samą część. To nie jest sprawiedliwe!". Wtedy wstał cichutko, wziął parę sypoków i przetrząsnął je dyskretnie do stogu brata. Wówczas zasnął spokojnie. Tej samej nocy, tylko trochę później, obudził się młodszy brat. I ten pomyślał o swoim bracie, i powiedział w duchu: "Mój brat jest samotny, nie ma potomstwa. Kto zatroszczy się o niego na stare lata?". Także i on wstał, wziął parę sypoków i zaniósł cicho do stogu brata.

Kiedy nastał dzień, dziwili się obaj, że stogi są takie same jak wczoraj wieczorem. Żaden jednak nie pisał ani słówkiem o nocnej wyprawie. Następnego dnia jeden chciał być sprytniejszy od drugiego. Spotkali się w połowie drogi, każdy ze sypokami na plecach. Z radości rzucili się sobie w ramiona. Cieszyli się, że chcą dobrze dla siebie, że tak dobrze jeden o drugim myśli.

Bóg w niebie widział również tę scenę i rzekł: "Zaprawdę, święte jest to miejsce. Tutaj chcę zamieszkać!".

ks. Kazimierz WÓJTOWICZ.

Wiedziałem, że przyjdiesz

Starszy nazywał się Frank i miał 20 lat. Młodszy Ted miał 18 lat. Wiele czasu spędzali razem, ich przyjaźń sięgała czasów szkoły podstawowej. Razem postanowili zaciągnąć się do wojska. Przed wyjazdem przyrzekli sobie o rodzinom, że będą wzajemnie uważać na siebie.

Szczęście im sprzyjało i znaleźli się w tym samym batalionie. Batalion ich został wysłany na wojnę. Było to straszliwa wojna, pośród rozpalonych piasków pustyni. Przez pewien czas Frank i Ted przebywali o obozie, chronionym przez lotnictwo. Lecz któregoś dnia pod wieczór przyszedł rozkaz by wkroczyć na terytorium nieprzyjaciela. Żołnierze pod piekielnym ogniem wroga dotarli do pewnej wsi. Ale nie było Teda. Frank szukał go wszędzie. Znalazł

jego nazwisko w spisie zaginionych. Zgłosił się u komendanta z prośbą o pozwolenie na poszukiwanie jego przyjaciela.

– To jest zbyt niebezpieczne – odpowiedział komendant. – Straciłem już twego przyjaciela, straciłbym również ciebie. Tam ostro strzelają.

Frank mimo wszystko poszedł. Po kilku godzinach znalazł Teda śmiertelnie rannego. Ostrożnie wziął go na ramiona. Nagle dosięgnął go pocisk. Nadludzkim wysiłkiem udało mu się donieść przyjaciela do obozu.

– Czy warto było umierać, by ratować umarłego? – spytał komendant.

– Tak – wyszeptał Frank, gdyż przed śmiercią Ted powiedział: "Wiedziałem, że przyjdiesz".

To właśnie powiemy Bogu w takiej chwili:

"Wiedziałem, Boże, że przyjdiesz!"

Drogocenny kamień

Dwóch przyjaciół spotkało się ze sobą po długim okresie rozłąki. W tym czasie jeden z nich stał się bogaty, a drugi biedny.

Zasiedli razem do stołu i zaczęli wspominać wspólnie przeżyte chwile.

Podczas prowadzonej rozmowy biedny człowiek nagle przysnął.

Przyjaciel, w przypływie wzruszenia, przed wyjściem z jego domu, wsunął mu jeszcze do kieszeni duży diament o ogromnej wartości.

Jednak gdy jego ubogi przyjaciel obudził się, nie znalazł podarowanego mu skarbu i rozpoczął swój dzień tak jakby nic się nie wydarzyło.

Rok później los sprawił, że dwaj przyjaciele znów się spotkali.

«Powiedz mi», powiedział bogaty, widząc znowu swojego przyjaciela w wielkiej biedzie, «dlaczego nie uczyniłeś pożytku ze skarbu, który pozostawiłem w twojej kieszeni?».

Podobne zdarzenie ma miejsce w każdym międzyludzkim spotkaniu. Żyjemy w naszej bliskości ludzi, obdarowując nas cennymi skarbami. My jednak nie zdajemy sobie zazwyczaj z tego sprawy.

Bruno FERRERO.

Czy pamiętam o swoich bliskich

Mała wieś; drogą przejeżdża rowerzysta. To młody chłopak, który mieszka tu w okolicy, od dłuższego czasu trenuje kolarstwo.

Marcin MELON.

PRZEPISY

Wielki Post – świetna okazja, by oczyścić organizm!

Skończył się karnawał, okres wystawnych balów i hucznych imprez. W tradycji chrześcijańskiej nastał Wielki Post – czas pokuty oraz przygotowania do celebracji świąt Wielkanocnych. Przez 40 dni będziemy unikać zabaw, konsumpcji czy obfitych posiłków. Może warto zainwestować w siebie i, oprócz przeżyć duchowych, oczyścić organizm? Dieta bezmięсна wzmacnia odporność organizmu, usunie toksyny i pomoże zgubić zbędne kilogramy.

Dawniej post nie miał zbyt wiele wspólnego z umartwianiem się. Dania postne były sprawdzianem możliwości i wyobraźni wszystkich gotujących. Warto kontynuować tę tradycję, potraktować okres postu jako wyzwanie kulinarne. Polska postna kuchnia ma wszystko, czego potrzebuje, aby zachwycić bogactwem i różnorodnością dań – nabiał, produkty mączne, warzywa i owoce. Postne dania nie muszą być nudne!

Zupa szwajcarska

Składniki: 2 pory, garść botwiny, garść szpinaku, pęczek szczawiu, mufy, pęczek czosnku niedźwiedziego, 1-2 łyżki posiekanej natki pietruszki lub szczypiorku, 1 l wywaru z jarzyn, 2-3 kromki chleba, 2-3 łyżki masła, łyżka maki, ząbek czosnku, cebula, sól, pieprz, gałka muszkatołowa, żółtko, trochę śmietany.

Przygotowanie: Kroimy grubo pory i gotujemy chwilę w wywarze z jarzyn. Chleb kroimy w kostkę i po zrumienieniu na maśle odstawiamy. Robimy zasmażkę z maki i niewielkiej ilości masła. Wlewamy do zasmażki wywar jarzynowy i zagotowujemy. Botwinę, szpinak,

liście salaty, szcaw i czosnek niedźwiedzi kroimy w paski, czosnek i cebulę drobno siekamy i dodajemy to wszystko wraz z natką pietruszki do wrzącej zupy. Przyprawiamy do smaku. Ubijamy na pianę jajko ze śmietaną i mieszając wkładamy do garnka. Przed podaniem posypujemy zupę grzankami.

Sałatka z wędzonej ryby i ziemniaków

Składniki: 35 dag wędzonej makreli lub śledzia, 30 dag ugotowanych ziemniaków, cebula, 4 łyżki sosu winegret, 2 jajka na twardo.

Przygotowanie: Ostudzone ziemniaki kroimy na plasterki. Rybę czyszcimy ze skóry i ości, kroimy na kawałki. Cebulę, po obraniu i oplukaniu, siekamy, parzymy wrzątkiem i odciskamy. Mieszmą rybę z ziemniakami i cebulą oraz sosem winegret. Sałatkę układamy w salaterce i przybieramy plasterkami jajek na twardo.

Sos winegret: 3 łyżki oliwy z oliwek, 1 łyżka octu winnego (lub soku z cytryny), szczypta

soli, szczypta pieprzu, 1 mały ząbek czosnku, 1 czubata łyżeczka miodu.

Kopytka

Składniki: 1 kg ziemniaków, 2 jajka, 1 łyżka maki ziemniaczanej, 300g maki pszennej, 1 cebula, 3 łyżki masła, sól.

Przygotowanie: Zagotować wodę z solą i wrzucić do niej nieobrane ziemniaki. Gotować ok. 25 minut a następnie odcedzić, obrać i przecisnąć przez praskę. Dodać jajka, maki, szczyptę soli i dokładnie wszystko wymieszać. Wyrobić jednolite ciasto i uformować walek na blacie oprószonym mąką.

Pokroić walek ciasta na kawałki ok. 3cm długości. Surowe kopytka wrzucić do osolonego wrzątku i gotować 3 minuty od czasu wypłynięcia na powierzchnię.

W międzyczasie obrać cebulę i zeszklić na maśle oprószając odrobiną soli. Gotowe wylać przy pomocy łyżki cedzakowej i

podawać polane okrasą z cebulki.

Placki ziemniaczane nadszawane pieczarkami z kapustą

Składniki ciasta: 1 kg ziemniaków, 1 ¼ szklanki maki pszennej, 1 jajko, 2 szczypty mielonej gałki muszkatołowej, ½ łyżki soli.

Składniki farszu: 25 dag pieczarek, 25 dag kwaszonej kapusty, sól, pieprz do smaku, olej do smażenia.

Przygotowanie: Ugotowaną kapustę oraz pieczarki siekamy drobno nożem. Podsmażamy na niewielkiej ilości oleju. Dosmakowujemy solą i pieprzem. Odstawiamy do przestudzenia.

Wykonanie placków: Ziemniaki gotujemy w mundurkach. Po ostudzeniu obieramy i mielimy. Dodajemy mąkę pszną, sól, mieloną gałkę muszkatołową, jajko i zagniatamy ciasto. Posypujemy mąką ciasto i dłonią aby ułatwić sobie formowanie placków. Formujemy placki. Na każdy z nich kładziemy farsz, skleamy ciasto jak w tobołki, robimy kule. Tuż przed położeniem na patelnię rozpuszczamy drewnianą łyżką. Smażymy zaraz po uformowaniu (ciasto może rozrzedzać się) z obu stron na złoty kolor. Podajemy na gorąco z dodatkiem sosu i surówki wg. upodobania.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

GAZETA POLSKA
Bukowiny

«Газета польська Буковини»
Реєстр. св-во серія ЧП №346-26р

Засновник:

Чернівецьке обласне Товариство
польської культури
ім. А.Міцкевича

Wydawca:

Redakcja czasopisma
«Bukowina».

«Газета польська Буковини»

виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірної.

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt.

Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Anna KYSELYCZUK
Maria MALICKA
Michał HRYZIUK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukrainśka 22 p. 22.
Adres redakcji: 58000 m. Czerniów,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel. : 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Lucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Piotr Zukowski,
Oleg Slusar,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza
oraz «Gazety Polskiej Bukowiny» www.bukpolonia.cv.ua